

Profeten Jesaja 3, 25 – 4, 6

Antwoordpsalm Psalm 119, 9-16

1. Voorzang 2. Allen

Refr. I

Ge- ze- gend zijt Gij, o Heer! Leer
mij uw ver- bonds- ei- sen ken- nen.

2. Wie jong is – hoe wandelt hij schuldloos?
Als hij daarbij acht op uw woord slaat.
Met heel mijn hart blijf ik U zoeken;
laat mij van uw geboden niet wijken. R

4. Overluid zal ik het vermelden,
heel het recht door uw spreken verordend.
Uwer uitspraken reeks – zij verrukt mij
of ik schatten bezat menigvoud. R

5. Verteerd wordt mijn ziel van verlangen
naar uw rechtsbestel – elke dag weer.
De weg der waarheid wil ik kiezen;
ik houd mij uw rechtsbestel voor. R

vert Ida Gerhardt & Marie van der Zeyde, m IWVL,
Abdijboek Ps 199h

Evangelie (staande) Marcus 5, 22-43

Lofprijzing (staande) Liedboek 339b

Uitleg en verkondiging

Leven en dood.

Het zijn grote thema's van vanmorgen. Hierover gaat het in de profetie van Jesaja. En in het evangelie van Marcus.

Leven en dood. We worden er vaak bij bepaald. Vaker dan we zouden willen. En je vraagt je af hoe je dan

zo'n verhaal kunt lezen, kunt verstaan, als vanmorgen in het evangelie van Marcus. Hoe kunnen we lezen van de dochter van Jäirus die opstaat om te leven, als er mensen in ons midden zijn die een kind op jonge leeftijd hebben verloren? Hoe kunnen we lezen van de vrouw die genezen wordt, als er in ons midden mensen zijn die dodelijk ziek zijn en waarschijnlijk niet zullen genezen?

Leven en dood. Voor we er erg in hebben denken we enkel fysiek. Dood als het einde van fysiek leven. Dood als het stokken van de adem. En leven als de tijd daarvóór.

Ik sprak iemand die zelf een kind heeft verloren. Het kind was een jongen van 6; het ongeluk gebeurde 17 jaar geleden. "Het troost me als iemand erbij stil staat, dat het verhaal van het dochtertje van Jäirus misschien moeilijk is voor ouders die een kind moeten missen. Het mag dan 17 jaar geleden zijn dat Ruud overleed – als ik eraan terugdenk is het of het gisteren gebeurde."

Maar hij zei ook: "Toch heb ik geen moeite met dat verhaal. Ik heb het gevoel dat je niet kunt zeggen: 'toen gebeurde dat wel, waarom nú niet?' Misschien komt dat doordat ik denk dat het in dat verhaal om andere dingen gaat."

Dat het om andere dingen gaat.

"Wat niet kan is nog nooit gebeurd," zei iemand, "en de bijbelschrijvers waren niet gek en wisten dat dus ook." Iemand die dood is wordt niet meer levend. Als Marcus dit verhaal vertelt moeten we daarom zoeken naar de betekenis achter de woorden. Als het niet over fysieke dood gaat – waarover dan wel? Wat wil dit verhaal ons zeggen, over een vrouw die genezen wordt en over een kind dat tot leven wordt gewekt?

Jesaja nodigt ons uit: lees de beelden.

We hebben het niet gehoord vandaag – maar de profeet vertelt hoe Israël zichzelf te gronde richt. In beelden over opsmuk en sieraden vertelt het verhaal over de leegte die er heerst. Hoe men hecht aan uiterlijk vertoon en zo steeds verder afdwaalt van innerlijke schoonheid. En hoeveel moeite God daarmee heeft.

Het loopt slecht af. Sions mannen vallen door het zwaard. "Rouw en droefenis heersen in haar poorten. Berooid hurkt Sion neer op de grond."

En dan komt er een raadselachtig zinnetje: "Op die dag storten zeven vrouwen zich op één man."

Wat wil dat zeggen...?

Het is een zin die om verbeeldingskracht vraagt. Zeven – dat is een getal van volheid. Vrouwen – dat zijn zij die leven brengen. Ze storten zich op één man – wie zou dat zijn? Of waarvoor staat die man?

Zou het kunnen zijn dat die vrouwen staan voor ieder die in leegte, tussen die opsmuk en die sieraden, de weg is kwijtgeraakt?

Zou die ene man kunnen staan voor God?

Zou die heftige actie, dat ze zich stortten op een man, hun verlangen uitdrukken? Verlangen naar een einde aan de leegte; verlangen naar contact; verlangen naar God?

Feit is, dat ze niet berooid en gehurkt blijven zitten op de grond. Ze staan op en willen alles wel doen: "Wij zullen zelf voor ons voedsel zorgen en in onze eigen kleding voorzien" – als er maar contact is, uitgedrukt in die ene vraag: "Laat ons slechts uw naam dragen." Het effect is enorm. Het verhaal laat een omslag zien: "Op die dag zal de HEER het land tot bloei brengen, het zal als een kostbaar *sieraad* zijn." Zo laat Jesaja zien: waar er weer contact is tussen mensen en God, veranderen leegte en dood in bloei en vreugde.

Daarmee zet Jesaja Marcus in het licht van de symboliek. Het gaat in de profetie en in het evangelie niet over fysieke dood, maar over een andere dood: over de leegte van contactloosheid. Over dood als los zijn van God. Als vervreemd zijn van God. En daardoor vervreemd zijn van het leven.

Enige tijd terug stonden er drie interviews in Trouw. Met drie verschillende mensen tussen 30 en 60 jaar. Ze hadden een ding gemeenschappelijk: ze hadden alle drie geprobeerd een einde aan hun leven te maken. Een paar van hen meerdere keren. En dat is alle keren mislukt.

Ze wilden een eind aan hun leven maken, omdat ze van binnen *al dood waren*.

Drie mensen die de rouw en droefenis in de poorten van Sion kennen.

Die het leed van de vrouw die aan bloedingen lijdt, kennen. Bloed dat symbolisch is voor leven; leven dat uit haar wegstroomt. Gemeden wordt ze omdat ze onrein is. Eenzaam en verlaten is ze omdat ze gemeden wordt. Het is leven dat aanvoelt als dood. En die de eenzaamheid en verlorenheid van de dochter van Jairus kennen. Op de grens naar de volwassenheid heeft ze de moed verloren. Ziet ze enkel nog duisternis.

Er is veel wat het leven kan verduisteren. De drie mensen in Trouw vertellen ervan. Financiële uitzichtloosheid: schulden waar geen eind aan komt. Een verbroken liefdesrelatie. Een onveilige jeugd; pesterijen; seksueel misbruik. Ziekte. Soms van alles tegelijk.

Het leven kan dan meer verdriet opleveren dan vreugde. Meer dood dan leven. Meer donker dan licht. Een donker waar je God kwijt bent.

Hoe vind je God terug? Hoe kun je opstaan uit dat donkere gat, uit de dood? Wat is ervoor nodig om opnieuw het leven in te kunnen gaan?

De vrouw met het bloedverlies richt al haar hoop op Jezus. Als ik toch met hem contact zou hebben...

"Hem even aan te mogen raken", zingen we straks, "zijn kleed alleen maar, bij de zoom." Ze verlangt niet veel. Maar dat kleine beetje dat ze verlangt, dat is al heel moeilijk om te bereiken. "Er is zoveel, er zijn zoveel tussen ons in", gaat het lied verder, "zoveel verdriet en tijd en dringen en krakelen en tempel, priester en Leviet"... Er zijn er zoveel met verdriet. Ik ben niet de enige. En allemaal willen ze opstaan uit hun dood en zoeken ze hem, zoeken ze God, zoeken ze het leven. En er zijn de officiële regels en normen die alles in de weg staan. Die een mens als het ware onrein kunnen verklaren. Die een oordeel kunnen vellen: jij spoort niet, jij hoort er niet bij, jou moeten we niet, weg met jou. Er zijn de priester en de Leviet die de gewonde langs de kant van de weg zien liggen en die doorlopen. Waardoor de gewonde voor dood blijft liggen. Totdat er een barmhartige Samaritaan langs komt. Of, dichtbij: er een vriendin of vriend is die niet wegloupt voor je wanhoop.

Het zich durven toevertrouwen aan de ander: voor de geïnterviewden was dat wat hen weghaalde bij de dood. Het risico durven nemen. De relatie aangaan. In al haar kwetsbaarheid.

Als de vrouw erin geslaagd is Jezus' mantel aan te raken, zegt hij iets tegen haar. Hij zegt: "Je vertrouwen is je redding." Hij zegt dit vaker. Telkens wanneer mensen opstaan uit de dood. Telkens wanneer ze het kunnen opbrengen contact met de ander te leggen. Zoals de zeven vrouwen in de profetie van Jesaja. Zoals ook de dochter van Jairus, die zich door hem laat oprichten.

Het verhaal van de zeven vrouwen, van de vrouw met bloedingen en van de dochter van Jairus vertelt ons: de enige die je uit je isolement kan halen, ben je zelf. Jij bent de enige die op kan staan uit jouw dood. En dat gebeurt wanneer jij de relatie met de ander aan durft te gaan; dan kijkt God je aan in het gelaat van de ander.

Muziek

Melodia B-dur

Max Reger (1873-1916)